

**ВИДАВНИЦТВО "ЮРІНКОМ ІНТЕР"
ПРОПОНУЄ:**

3 МІСЯЦЬОВИЙ

**ПЕНСІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.
ЗАГАЛЬНІ
ПОЛОЖЕННЯ**

Пенсійне забезпечення: загальні положення /
упоряд. В.С.Ковальський, І.С.Примак. – К. : Юрінком Інтер,
2011. – 368 с.

ISBN 978-966-667-500-5.

У збірнику наводяться нормативно-правові акти, які регулюють відносини щодо призначення, перерахунку і виплати пенсій, справляння та використання збору на обов'язкове державне пенсійне страхування тощо.

Видання розраховане на практикуючих юристів, науковців, викладачів, аспірантів і студентів юридичних вищих навчальних закладів.

Юридична Укр. № 11
0.12.1011 Шевченка 6107
Ковалюк Ірина Іл.
26.12.11 Бурчак
Звоніма 31.01.12.СД
1.02.12 Дроздов
1.02.12 Корношкін
Меласка

Платна плата та плата за користування надрами
України; за заг. ред. В.Ю.Захарченка. –
– 248 с. – (Бібліотека платника по-
55-1
95-4 (Кн. 8(26))
сно висвітлюється питання справляння
фту, природний газ (у тому числі наф-
та газовий конденсат, що видобува-
плати за користування надрами в умовах
у України. Видання висвітлює основні
латників, об'єктів та бази оподаткування,
ня та внесення до бюджету податкових
ож особливості оподаткування платежів,
строки сплати платежів та порядок їх об-
к включає нормативні документи, які є чин-
видання і регулюють дані питання.
прикладний характер для застосування в ді-
галтерів, економістів, працівників ор-
тований на використання у навчан-
питань оподаткування.

З питань придбання звертатися:

04209, м. Київ, вул. Героїв Дніпра, 31-б
тел./факс (44) 413-81-44, тел. відділу реалізації (44) 411-69-08, 411-64-03
e-mail: sales@yurincom.kiev.ua www.yurincom.com

код екземпляра 635209

Юридична Україна

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

№ 11 (107) 2011

Заснований у січні 2003 р.

Співзасновники:

Київський регіональний центр
Національної академії правових наук України,

Науково-дослідний інститут
приватного права і підприємництва
Національної академії правових наук України,

ТОВ "Юрінком Інтер"

Видавець: ТОВ "Юрінком Інтер"

Згідно з постановою президії Вищої атестаційної комісії України від 18.11.2009 р.
№ 1-05/5 журнал "Юридична Україна" включено до переліку наукових фахових
видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата юридичних наук.

Київ – 2011

Національний університет "Юридична
академія України імені Ярослава Мудрого"
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
Абонемент наукової літератури
м. Харків, вул. Пушкінська, 77

УДК 347.4

Ірина Пучковська,

кандидат юридичних наук,

доцент Національного університету

«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ВИДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ
ЯК СПОСОБИ ЗАХИСТУ

Статтю присвячено актуальній і не вирішеній в доктрині цивільного права проблемі юридичної природи видів забезпечення виконання зобов'язань. Автор, розглядаючи дані міри як способи захисту прав кредитора в договірних зобов'язаннях, визначальною ознакою останніх називає наявність джерела виконання порушеного зобов'язання, за рахунок якого дані міри і здійснюють захист. Автор також заперечує існування неустойки як одного з видів забезпечення виконання зобов'язання.

Ключові слова: види забезпечення виконання зобов'язання, забезпечення договору, міри захисту, міри відповідальності, способи захисту, неустойка, завдаток, порука, гарантія, застава, притримання.

Наголос
на захисті інтересів кредитора*

Працюючи над дослідженням видів забезпечення виконання зобов'язань протягом тривалого часу, автор дійшла висновку про захисну природу останніх як способів захисту прав кредитора у договірних зобов'язаннях, та їх визначальну ознаку — наявність джерела виконання порушеного зобов'язання, завдяки якому і здійснюється захист даними мірами шляхом надання кредитору виконання порушеного зобов'язання.

Саме дана ознака властива переважній більшості забезпечувальних мір, об'єднаних законодавцем у ст. 546 ЦК під назвою видів забезпечення виконання зобов'язання гл. 49 ЦК «Забезпечення виконання зобов'язання».

Позиція автора дозволяє як розмежувати поруку, гарантію, заставу, притримання як види забезпечення виконання зобов'язання від неустойки та завдатку як мір цивільно-правової відповідальності, так і підкреслити їх спільне призначення — захист прав кредитора у договірному зобов'язанні, чим, на думку автора, і пояснюється традиційне віднесення неустойки та завдатку до видів забезпечення виконання зобов'язання з ча-

сів римського права і до сьогодення дня.

Відсутність у законі поняття виду забезпечення виконання зобов'язання, віднесення до їх складу мір відповідальності, поповнення забезпечень притриманням та відкритий перелік (ч. 2 ст. 546 ЦК) породжують у науці цивільного права різні точки зору щодо природи даних мір.

Незважаючи на застосування видів забезпечення виконання зобов'язань щодо захисту прав кредитора у договорі, дослідниками традиційно підкреслюється стимулююча функція забезпечень і вказується на можливість їх застосування для забезпечення як договірних, так і недоговірних зобов'язань.

За відсутності загальноновизначених ознак, притаманних забезпеченням, до «інших», непоіменованих, видів забезпечення виконання зобов'язань науковці пропонують відносити різні міри, як правило, без відповідної аргументації, що призводить, як вірно зазначає Б. М. Гонгало, до «розмивання» самого поняття забезпечення зобов'язань [1].

Останнє дозволяє пояснити позицію Ю. Попова, який, охарактеризувавши наведені сьогодні в літературі визначення поняття «забезпечення виконання зобов'язань» як незадовільні, вважає не-

можливим однозначно відповісти, які саме інструменти, встановлені законом або договором, є забезпеченням [2]. Дослідник звертає увагу на те, що значна кількість науковців, з одного боку, відмовляється відносити до забезпечення ті інструменти, які відповідають їх же власним визначенням, а з іншого — визнають забезпеченнями ті інструменти, які їх визначенням не відповідають. Так, Б. М. Гонгало не відносить збитки до видів забезпечення виконання зобов'язань, оскільки, на його думку, можливість стягнення збитків та їх стягнення слугують забезпеченню не тільки зобов'язальних, а й інших цивільних відносин, хоча можливість стягнення збитків підпадає під запропоноване самим же Б. М. Гонгало визначення поняття способів забезпечення виконання зобов'язань. Натомість Є. О. Харитонов вважає відшкодування збитків забезпеченням. У правовій літературі зустрічається віднесення до забезпечень дуже різних інструментів, зокрема положень про субсидіарну відповідальність, внесення грошової суми у депозит [3]. Ю. Попов, вважаючи, що «об'єднання такого різноманітного правового інструментарію у межах окремого інституту» неприпустимо, називає останній «еклектичним поєднанням різноманітних правових інститутів» і робить висновок про відсутність інституту видів забезпечення виконання зобов'язань як такого [4].

Одночасно серед сучасних дослідників забезпечень спостерігається спроба не відхрещуватися від інституту видів забезпечення виконання зобов'язань, що не може не радувати, а змінити акценти при з'ясуванні мети даного інституту. Йдеться про сприйняття забезпечення зобов'язань як механізму, який може гарантувати майновий інтерес кредитора у випадку невиконання зобов'язання боржником [5]; визнання характерною ознакою останніх саме захисту інтересів кредитора, і вже потім — стимулювання боржника до виконання взятих зобов'язань [6]. Отже, спостерігається перенесення акцентів при дослідженні забезпечень з фігури боржника на кредитора, що свідчить на користь розуміння захисної природи інституту видів забезпечення виконання зобов'язання.

Автором при дослідженні поійменованих (ст. 546 ЦК) видів забезпечення виконання зобов'язання звертається увага, що останні реалізуються («спрацьовують», «вмикаються») виключно у разі порушення зобов'язання боржником. Вони пристосовані для захисту порушених прав кредитора, що закріплено у понятті кожного з них. Зокрема неустойка — грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторі у разі порушення боржником зобов'язання (ст. 549 ЦК); у разі порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією, гарант зобов'язаний сплатити кредиторі грошову суму відповідно до умов гарантії (ст. 563 ЦК); завдаток залишається у кредитора, якщо порушення зобов'язання сталося з вини боржника. Якщо порушення зобов'язання сталося з вини кредитора, він зобов'язаний повернути боржникові завдаток та додатково сплатити суму в розмірі застатку або його вартості (ст. 571 ЦК); у силу застави кредитор має право у разі невиконання боржником зобов'язання, забезпеченого заставою, одержати задоволення за рахунок заставленого майна (ст. 572 ЦК); кредитор у разі невиконання боржником зобов'язання має право притримати у себе річ боржника до виконання боржником зобов'язання (ст. 594 ЦК).

Отже, об'єднує дані міри те, що їх реалізація пов'язується з порушенням забезпеченого договору і здійснюється в інтересах кредитора.

Останнє має визначальне значення, адже на рівні права певної особи (конкретного суб'єкта права) про захист йдеться лише за наявності певних підстав — у разі порушення чи оспорення суб'єктивного права чи охоронюваного законом інтересу особи, і він запроваджується власними діями особи, здійснюваними на власний розсуд. Отже, встановлення видів забезпечення виконання зобов'язань здійснюється з метою гарантування кредитору виконання забезпеченого зобов'язання боржником, що включає як стимулювання боржника до належного виконання зобов'язання, так і захист майнових інтересів кредитора у разі порушення зобов'язання шляхом реалізації забезпечення.

* Внутрішню рубрикацію тексту (підзаголовки) здійснено редакцією.

Зіставлення із заходами
цивільно-правової відповідальності

Стимулюючи та захисну функцію виконують і міри цивільно-правової відповідальності. Їх призначення — стимулювати під загрозою застосування, а при порушенні — захищати кредитора. При цьому, якщо міри цивільно-правової відповідальності у разі порушення зобов'язання розглядаються як способи захисту, що підтверджує складний зміст охорони — стимулювання боржника з метою попередження правопорушення, а у разі якщо воно відбулося — захист порушених прав, то види забезпечення виконання зобов'язань законодавець до способів захисту порушених прав кредитора не відносить. Не проводиться така думка і в науковій літературі. Дослідники називають забезпечення «особливими», «спеціальними», додатковими», «акцесорними» тощо мірами, перш за все підкреслюючи їх стимулюючу функцію, а те, що завдяки видам забезпечення виконання зобов'язань, так само як і завдяки мірам відповідальності, здійснюється захист прав кредитора в зв'язку з порушенням договірних зобов'язань боржником і, відповідно, останні є способами захисту прав кредитора у договірному зобов'язанні, не вказують. А «особливість», «спеціальність», «додатковість», «акцесорність» видів забезпечення виконання зобов'язань саме цим і викликана, бо останні, маючи для захисту джерело виконання порушеного зобов'язання, дійсно забезпечують виконання договору, в чому так зацікавлений кредитор.

Більше того, в науковій літературі спостерігаються приклади використання забезпечень як способів захисту за своєю сутністю при одночасній відмові від визнання їх у такому сенсі. Так Д. М. Кархальов, зазначивши, що охоронне правовідношення виникає з неправомірної дії і не може бути акцесорним, оскільки акцесорне правовідношення виникає до порушення права із правомірної дії, пише: «Акцесорне правовідношення призначене для забезпечення виконання договірних зобов'язань, але не для захисту порушеного права» [7], що вказує на сприйняття дослідником виключно стимулюючої функції забезпечень. І тут же

з успіхом ілюструється, як «і сам охоронний зв'язок може бути захищений за допомогою деяких традиційних способів забезпечення зобов'язань», зокрема якщо правопорушник передає потерпілому у заставу певне майно з метою забезпечити виконання охоронного зобов'язання, то «у разі його невиконання предмет застави може бути реалізований з торгів, а одержані кошти підуть потерпілій особі в рахунок відновлення порушеного права». Таке зобов'язання Д. М. Кархальов називає субохоронним і вказує, що «невиконанню охоронного зобов'язання можна запобігти, застосовуючи вказані вище способи забезпечення, а у разі, якщо це порушення сталося, порушене охоронне право може бути відновлено в субохоронному зобов'язанні» [8]. Наведений приклад, на жаль, є типовим. Дослідниками підкреслюється виключно стимулююча функція забезпечень навіть тоді, коли розглядається механізм їх дії у разі порушення забезпеченого зобов'язання. При цьому захистом порушених прав кредитора реалізація забезпечення не називається, хоча, на думку автора, останнє є очевидним. Адже реалізація видів забезпечення виконання зобов'язань здійснюється виключно при порушенні договору. Це їх призначення, мета виникнення та існування. Забезпечення встановлюються на випадок порушення боржником забезпеченого зобов'язання, а можливість їх реалізації (звернення стягнення на заставлене (притримане) майно, пред'явлення вимоги до поручителя чи гаранта) стимулює боржника до належного виконання забезпеченого зобов'язання.

Захист порушених прав кредитора завдяки реалізації видів забезпечення виконання зобов'язань є особливим. Лише види забезпечення виконання зобов'язань, здійснюючи захист прав кредитора при порушенні боржником договору надають кредитору виконання порушеного зобов'язання. Саме «надання виконання» є сутністю видів забезпечення виконання зобов'язань, що дозволяє виділити їх серед інших способів захисту прав кредитора у договірних зобов'язаннях.

Лише інститут видів забезпечення виконання зобов'язання «гарантує» кредитору виконання договору: як належне, здійснюючи стимулюючий вплив на боржника, або в порядку захисту порушених

прав кредитора за рахунок спеціально створеного з цієї метою джерела виконання порушеного зобов'язання. Нетрадиційний погляд на види забезпечення виконання зобов'язання як на способи захисту прав кредитора у договірному зобов'язанні дозволив автору дійти висновку про єдине призначення даних мір з мірами цивільно-правової відповідальності, підкреслюючи їх стимулюючу функцію та матеріальну спрямованість, але акцентуючи увагу на особливостях здійснення даними мірами захисної функції.

Створення джерела виконання
порушеного зобов'язання

Види забезпечення виконання зобов'язання — це способи захисту прав кредитора у договорі, що передбачають створення джерела виконання порушеного зобов'язання, за рахунок якого кредитор задовольняє свою вимогу в повному обсязі, одержуючи виконання порушеного боржником договору.

Джерело виконання порушеного зобов'язання створюється боржником (або за рахунок боржника) в інтересах кредитора на випадок порушення боржником свого обов'язку за договором у розмірі боргу (як мінімум). Таке джерело може складатися як певне майно (застава, притримання), так і обов'язок третьої особи виконати зобов'язання боржника (порука, гарантія). Наявність даного джерела дозволяє відокремити інститут видів забезпечення виконання зобов'язань від такого близького інституту, як міри цивільно-правової відповідальності.

Останні, як і види забезпечення виконання зобов'язання, виконують стимулюючу функцію. Встановлення в договорі або в законі мір відповідальності, як і видів забезпечення виконання зобов'язань, стимулює боржника до належного виконання договірних зобов'язань. У разі ж порушення зобов'язання кожен з названих інститутів здійснює захист прав кредитора в свій спосіб. Так міри відповідальності встановлюють додаткове майнове обтяження у вигляді сплати неустойки, відшкодування збитків, втрати завдатку. Зміст відповідальності становлять додаткові обов'язки, які покладаються на особу, винну в здійсненні

правопорушення [9]. А зміст забезпечення виконання зобов'язання становить виконання порушеного зобов'язання, що досягається завдяки спеціально створеному для цього джерелу (резерву).

Безумовно, такий захист здатний максимально задовольнити вимогу кредитора за забезпеченням зобов'язанням, а часто ще й притягти порушника до цивільно-правової відповідальності, стягнувши неустойку, відшкодувавши спричинені порушенням збитки за рахунок даного джерела. Так, згідно з ч. 2 ст. 554 ЦК поручитель зобов'язаний сплатити кредитору суму основного боргу, проценти, неустойку, відшкодувати збитки, а відповідно до ч. 2 ст. 589 ЦК за рахунок предмета застави вимога заставодержателя (кредитора) задовольняється в повному обсязі, включаючи сплату відсотків, неустойки, відшкодування збитків, завданих порушенням зобов'язання. Вважаємо, що саме наявність у видів забезпечення виконання зобов'язання такого резерву дозволяє вважати останні найдієвішими серед способів захисту прав кредитора у договірних зобов'язаннях, зокрема мір цивільно-правової відповідальності.

Визнання видів забезпечення виконання зобов'язання способами захисту прав кредитора у договорі дозволяє під даним кутом поглянути на проблеми, що стоять сьогодні перед наукою цивільного права, зокрема щодо подвійної природи неустойки.

Сьогодні в доктрині цивільного права віднесення неустойки до видів забезпечення виконання зобов'язань не піддається сумніву. Зазвичай дослідниками вказується, що неустойка виникла ще за часів римського права, була незамінною в період розквіту планово-адміністративної економіки і сьогодні є одним із основних, найбільш ефективних видів забезпечення виконання зобов'язань.

Запроваджений О. С. Іоффе поділ видів забезпечення виконання зобов'язань на такі, що є мірами цивільно-правової відповідальності (неустойка, завдаток), та такі, що ними не виступають (застава, порука, гарантія) [10], та закріплення в законодавстві положень про неустойку як у гл. 49 ЦК «Забезпечення виконання зобов'язань», так і в гл. 51 ЦК «Правові наслідки порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення зобов'язань»

ня» становлять підґрунтя теорії подвійної природи неустойки, що сьогодні є пануючою в науці цивільного права. Пропонується розрізняти неустойку як вид забезпечення виконання зобов'язання, що встановлюється з метою забезпечення виконання певного договору, і стягнення неустойки як міру цивільно-правової відповідальності, що має місце при порушенні боржником забезпеченого договору. Причому дослідники, які займаються проблемами видів забезпечення виконання зобов'язання, вказують на стимулюючу функцію неустойки як виду забезпечення виконання зобов'язання. Так, Б. М. Гонгало зазначає, що, очевидно, коли говориться про стимулюючу функцію, то йдеться про неустойку як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Якщо ж вказується на компенсацію втрат кредитора, то мається на увазі стягнення неустойки, тобто цивільно-правова відповідальність [11].

При розгляді ж неустойки — міри відповідальності підкреслюють як стимулюючу (попереджувальну) роль неустойки, так і її штрафний, компенсаційний характер, притаманний мірам цивільно-правової відповідальності.

Розгляд подвійної природи неустойки з точки зору запропонованого автором поняття видів забезпечення виконання зобов'язання не витримує критики.

Незважаючи на традиційне визнання дослідниками неустойки з часів римського права як одного, і навіть часто «головного», «основного», «найефективнішого» виду забезпечення виконання зобов'язань, остання є мірою цивільно-правової відповідальності і як така захищає порушені права кредитора у договірному зобов'язанні властивим мірам відповідальності способом. Не може неустойка надати кредитору виконання порушеного зобов'язання, бо немає за рахунок чого. Неустойка не передбачає створення джерела виконання порушеного зобов'язання. Неустойка — це лише

додаткова до основного зобов'язання вимога, адресована боржникові. Вона карає боржника як порушника додатковим майновим обтяженням, не звільняючи при цьому від обов'язку виконати порушене зобов'язання, але забезпечити виконання порушеного зобов'язання не може. Природа неустойки — це природа мір цивільно-правової відповідальності.

Отже, проведене автором дослідження видів забезпечення виконання зобов'язань з урахуванням досягнень сучасної науки цивільного права в галузі мір оперативного впливу [12; 13] та мір цивільно-правової відповідальності [14; 15; 16; 17] дозволяє розмежувати види забезпечення виконання зобов'язань та міри цивільно-правової відповідальності, і, відповідно, зробити висновок, що підстав для визнання неустойки одним із видів забезпечення виконання зобов'язань немає. Неустойці притаманні всі риси цивільно-правової відповідальності і, одночасно, у неї відсутня визначальна риса видів забезпечення виконання зобов'язань, яка, на думку автора, виступає лакмусовим папірцем при визначенні забезпечень — наявність джерела виконання порушеного зобов'язання, за рахунок якого кредитор у порядку захисту своїх прав отримує задоволення вимоги, викликаної порушенням забезпеченого зобов'язання.

Даний висновок жодним чином не зменшує ролі неустойки, її значення в науці та на практиці, бо не змінює сутності такої міри — обов'язок боржника передати кредитору грошову суму або майно у разі порушення зобов'язання (ч. 1 ст. 549 ЦК). При цьому дозволяє побачити різницю між видами забезпечення виконання зобов'язання та мірами цивільно-правової відповідальності як спорідненими інститутами, завдяки яким здійснюється захист прав кредитора у договірному зобов'язанні, та визначає їх місце серед інших забезпечувальних мір.

ПРИМІТКИ

1. Гонгало Б. М. Учение об обеспечении обязательств / Б. М. Гонгало. — М. : Статут, 2002. — С. 30.
2. Попов Ю. Поняття забезпечення виконання зобов'язання / Ю. Попов // Право України. — 2008. — № 6. — С. 121—122.
3. Там само.

4. Попов Ю. Забезпечення виконання зобов'язання: прощання з міфом / Ю. Попов // Право України. — 2008. — № 12. — С. 118—125.
5. Покачалова А. Поняття та правова природа забезпечення зобов'язань / А. Покачалова // Юридична Україна. — 2010. — № 10. — С. 82.
6. Кізлова О. С. Застава в цивільному праві України (концептуальні засади та правова природа) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : 12.00.03 / О. С. Кізлова. — О., 2011. — С. 29.
7. Кархалев Д. Н. Охранительное гражданское правоотношение / Д. Н. Кархалев. — М. : Статут, 2009. — С. 20.
8. Там само. — С. 162.
9. Харитонов Є. О. Цивільне право України : підручник. — 2-ге вид., перероб. і допов. / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, О. В. Старцев. — К. : Істина, 2009. — С. 446.
10. Иоффе О. С. Обязательственное право / О. С. Иоффе. — М. : Юрид. лит., 1975. — С. 157.
11. Гонгало Б. М. Знач. праця. — С. 55.
12. Карпов М. С. Гражданско-правовые меры оперативного воздействия / М. С. Карпов. — М. : Статут, 2004. — 141 с.
13. Сарбаш С. В. Право удержания как способ обеспечения исполнения обязательств. — 2-е изд., испр. / С. В. Сарбаш. — М. : Статут, 2003. — 251 с.
14. Канзафарова І. С. Теорія цивільно-правової відповідальності : монографія / І. С. Канзафарова. — О. : Астропринт, 2006. — 264 с.
15. Примак В. Д. Цивільно-правова відповідальність юридичних осіб : монографія / В. Д. Примак. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 432 с.
16. Меры обеспечения и меры ответственности в гражданском праве : сб. ст. / рук. авт. кол. и отв. ред. М. А. Рожкова. — М. : Статут, 2010. — 413 с.
17. Карапетов А. Г. Неустойка как средство защиты прав кредитора в российском и зарубежном праве / А. Г. Карапетов. — М. : Статут, 2005. — 286 с.

Пучковская Ирина. Виды обеспечения исполнения обязательств как способы защиты. Статья посвящена актуальной и не разрешенной в доктрине гражданского права проблеме юридической природы способов обеспечения исполнения обязательств. Автор, рассматривая данные меры как способы защиты прав кредитора в договорных обязательствах, называет их отличительным признаком наличие источника исполнения нарушенного обязательства, за счет которого данные меры и осуществляют защиту. Автор также возражает против признания неустойки одним из способов обеспечения исполнения обязательства.

Ключевые слова: способы обеспечения исполнения обязательства, обеспечение договора, меры защиты, меры ответственности, способы защиты, неустойка, задаток, поручительство, гарантия, залог, удержание.

Puchkouska Iryna. Types of enforcement of obligations as means of protection. This article deals with an urgent and unresolved issue of the civil law doctrine of the obligations discharge enforcement legal nature. Taking into consideration the measures as means of creditor's rights protection, the author calls the presence of a source of fulfilment of the breached obligation the distinctive feature, due to which these measures provide the protection. Rejects the recognition of penalty as a mean to ensure the obligation fulfilment. Key words: types of the obligations discharge enforcement, contract ensuring, security measures, measures of liability, defenses, penalties, deposit, security, guarantee, bail, retention.